

Nationaal Vlasserij-Suikermuseum
Stoofdijk 1 A
4791 SH Klundert
Tel. 0168 401539
E-mail: info@vlasserij-suikermuseum.nl
Website: www.vlasserij-suikermuseum.nl
Rabo: IBAN: NL21 RABO 0346 7462 56
BIC code: RABONL2U
KvK nr.: H20097300
BTW nr. NL8087.47.605.B.01

Jaarverslag 2014 van de Stichting Nationaal Vlasserij-Suikermuseum.

Samenvatting.

Het jaar 2014 heeft voor de Stichting Nationaal Vlasserij-Suikermuseum (verder te noemen "het museum") voor een belangrijk deel in het teken gestaan van de verbouwing van ons pand. Die verbouwing houdt in dat het gehele dak vernieuwd zal worden en dat tevens een verdiepingvloer wordt gelegd boven de balkenlaag. Die verbouwing is zeer noodzakelijk: het dak is in zeer slechte staat, en de verdiepingvloer zal het museum de nodige extra ruimte verschaffen. Die ruimte zal gebruikt worden voor het inrichten van een depot voor museale goederen die (tijdelijk) niet in de expositie zullen worden getoond. Verder zal op termijn de administratie naar boven verhuizen en zal een bibliotheek/filmzaal worden ingericht.

De verbouwing was gepland in augustus/september, maar is toen door technische problemen bij de aanbesteding niet doorgegaan en is nu voorzien in de eerste maanden van 2015.

Het aantal bezoekers was dit jaar ca 4000. Dat is minder dan vorig jaar, dit komt voornamelijk omdat een aantal groepen moesten worden afgezegd in verband met de geplande sluiting. Toen de sluiting uiteindelijk niet doorging kon het groepsbezoek vrijwel niet meer hersteld worden omdat die veelal niet op korte termijn gepland worden. De eigen inkomsten uit entree en kantine zijn navenant lager geweest. Met de tijdelijke sluiting was in de begroting rekening gehouden. Hierdoor en mede dankzij een subsidie van de Gemeente Moerdijk is het museum financieel gezond. Het museum draait volledig op vrijwilligers, en in 2014 is het aantal vrijwilligers gegroeid tot ruim 80.

Verslag

1. De missie van het museum is:

"De vlasserij- en suikergeschiedenis als culturele waarden eigen aan de regio Noord-West-Brabant, zo professioneel mogelijk beheren, uitbreiden, behouden en presenteren door middel van de exploitatie van een museum met een nationaal karakter"

Het museum is lid van de Nederlandse Museumvereniging en is een geregistreerd museum. Aan de missie van het museum is in 2014 op de volgende wijze uitvoering gegeven:

2. Bestuur

Het bestuur van het museum heeft 6 x vergaderd. Van deze vergaderingen is een verslag gemaakt, voorzien van besluitenlijst en actiepuntenlijst. De actiepuntenlijst is iedere vergadering aan de orde gesteld en geactualiseerd. Op deze wijze wordt de voortgang van de diverse projecten in het museum bewaakt.

Verder is van elke vergadering een kort verslag gemaakt, dat aan alle vrijwilligers is toegezonden. Op deze wijze zijn alle vrijwilligers op de hoogte van wat er in het museum speelt.

Het bestuur bestaat uit het dagelijks bestuur (bestaande uit voorzitter, vicevoorzitter, secretaris en penningmeester) en de bestuursleden die tevens hoofd zijn van een taakcluster.

Het museum kende in 2014 de volgende taakclusters:

- Collectietaak Vlasserij
- Collectietaak Suiker
- Facilitaire zaken

- Horeca
- Marketing en Media
- Planning en Organisatie Museumbezoek
- Jet en Jan, scholenprojecten

Per 31 dec. 2014 was het bestuur als volgt samengesteld:

Dagelijks bestuur: Harm Jan Volkers (voorzitter) Jos Huijbrechts, (secretaris, tevens vice- voorzitter) en Bert Beulens (penningmeester).

Clusterhoofden: Bert de Jong (collectietaak Vlasserij). Jan van Meer (collectietaak Suiker) Leo Kanters (Facilitaire zaken), Miranda Keller (Horeca), Teun de Jong (Marketing en Media), Bert Tanis (Planning en Organisatie Museumbezoek), Wim Nelemans (Jet en Jan).

Het bestuur wordt bijgestaan door adviseurs. Adviseurs worden benoemd vanwege hun specifieke deskundigheid op een bepaald terrein of als adviseur vanwege hun kennis en ervaring met betrekking tot het museum.

Adviseur met specifiek aandachtsgebied waren in 2014 Jan Paul van der Most van Spijk (veiligheid en binnenmilieu) en Bert Beulens (bibliotheek). Verder waren als adviseur beschikbaar: Rien van Dongen, Roel van Dijk, Hein de Jong, Adrie Bossers, Cees Coppens, mevr H. de Kort-Kramer, Jaques Magielse en Johan van Merrienboer.

3. Vrijwilligers

Ook in 2014 kon het museum alleen maar bestaan dankzij een groot aantal enthousiaste vrijwilligers.

In 2014 hebben we als vrijwilliger mogen begroeten: Helga Stroobant, Rietje Hopmans, Tonnie Vermunt, Tom Bauer, Ben Vermunt, Harry Houtepen en Jan Bolink

We hebben helaas afscheid moeten nemen van Hans Daalmeijer door overlijden.

Verder zijn als vrijwilliger vertrokken Lenie Verhoeven.

Op 31 dec. 2014 telde het museum 82 vrijwilligers

3.1 Fooienpot

Onze vrijwilligers zorgen ook voor onze bezoekers. Bij rondleidingen wordt hiervoor niets extra's gerekend, wel worden ze zeer gewaardeerd. De service van onze horecamedewerkers is prima, en ook hiervoor is veel waardering onder meer blijktend uit ons gastenboek. Voor bezoekers is dit vaak aanleiding om van hun erkentelijkheid blij te willen geven, en hiervoor is een fooienpot aanwezig.

Het bestuur heeft besloten om deze fooien niet langer in de algemene middelen te laten opgaan maar ze te bestemmen waarvoor ze bedoeld zijn, een blij van erkentelijkheid jegens onze vrijwilligers. Hiervoor is een fooienpotcommissie ingesteld die deze gelden kan besteden aan "leuke dingen" voor al onze vrijwilligers. De fooienpotcommissie bestaat uit Ingrid Verkaik, Luran Schoone en Bart Gijzen

De fooienpotcommissie heeft in december bij alle vrijwilligers een kerstkrans bezorgd van onze "huisbakker" J. Korporaal.

4. Verbouwing

Het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van de voorgenomen verbouwing.

Het pand waarin het museum gehuisvest is, is een voormalige Domeinhoeve. Deze is eigendom van de Gemeente Moerdijk en is aan het museum ter beschikking gesteld. In de bruikleenovereenkomst is bepaald dat het buitenonderhoud voor rekening van de Gemeente komt, en overige zaken door het museum gedaan moeten worden.

4.1 Het dak

Het dak is gedeeltelijk gedekt met riet (noordzijde en nok) en gedeeltelijk met dakpannen. Zowel het riet als het met pannen bedekte deel verkeert in zeer slecht staat. Onder de pannen bevindt zich (gedeeltelijk) een asbestbeplating, die eveneens in slechte staat is.

In goed overleg met het museum heeft de Gemeente Moerdijk besloten dat het gehele dak vervangen moet worden en tevens een asbestsanering zal worden uitgevoerd. De Gemeente Moerdijk draagt hiervoor de kosten.

4.2. Verdiepingsvloer

Het museum beschikt niet over een goede depotruimte. Hierdoor zijn de exposities overvol, en is er te weinig flexibiliteit bij het inrichten van de exposities. Ook is er nauwelijks ruimte voor wissel-exposities.

De ruimte die nu voor administratie en bibliotheek gebruikt wordt is overvol, en veel te klein. Bovendien kan deze ruimte alleen door de Vlasserij expositie bereikt worden, wat bij rondleidingen storend werkt.

Bij een eerdere reorganisatie moest een aparte ruimte voor bibliotheek en filmzaal worden opgeofferd. Deze wordt nu wel ernstig gemist.

Het ruimtegebrek van het museum kan worden opgelost door een verdiepingsvloer over de balkenlaag aan te leggen. Deze verdiepingsvloer wordt toegankelijk gemaakt vanuit de publieksruimte. Het bestuur heeft besloten om van de door de Gemeente Moerdijk voorgenomen vervanging van het dak gebruik te maken om tevens een verdiepingsvloer te laten aanleggen, een en ander in goed overleg met de Gemeente Moerdijk.

De verdiepingsvloer met daarbij behorende zaken komt voor rekening van het museum. Het museum gebruikt hiervoor de reserveringen die de afgelopen 10 jaar gemaakt zijn voor groot onderhoud aan het museum.

4.3 Werkzaamheden.

Het gehele project (dak en vloer) wordt aanbesteed door de Gemeente Moerdijk. Dit om zowel praktische redenen alsook omdat de Gemeente Moerdijk hiervoor over de nodige deskundigheid beschikt. Gedurende het gehele jaar is over het project steeds goed overleg met de betrokken ambtenaren gevoerd. Aanvankelijk was het de bedoeling om het project na de bouwvak te laten uitvoeren met een doorlooptijd van 6 weken. Echter bij de aanbesteding deden zich zodanige problemen voor dat deze planning niet gehaald kon worden.

Besloten is daarom de uitvoering van het project naar begin 2015 te verplaatsen.

Het museum is in december 2014 gesloten, en de collectie is deels verwijderd en deels waterbestendig ingepakt. De planning is dat het museum per 1 mei 2015 weer voor publiek open zal kunnen gaan.

5. Bezoekers.

Onze bezoekers:	2010	2011	2012	2013	2014
Totaal aantal bezoekers	3517	4192	6211	4926	3938
Opbrengst aan entree	€ 9.651	€ 12.351	€ 16.413	€ 16.410	€ 12.661
Opbrengst kantine verkopen	€ 6.981	€ 14.140	€ 19.053	€ 17.642	€ 15.078

Het aantal bezoekers is in 2014 fors lager uitgevallen dan vorig jaar.

Dit is veroorzaakt doordat een sluiting van het museum gepland was van 1 september t/m 3 november. Veel groepen hebben we hierdoor moeten afzeggen, en anderen hebben niet geboekt.

Toen de verbouwing op het laatste moment niet doorging was het niet meer mogelijk om nog veel groepen te boeken, de termijn was daarvoor te kort.

In 2014 is een pinautomaat geïnstalleerd, elektronisch betalen is nu in het museum mogelijk.

Met name voor groepen die grotere bedragen afrekenen is dit prettig.

Ook is in het museum is free Wifi beschikbaar gemaakt voor onze vrijwilligers en onze gasten.

5.1 Individuele bezoekers.

Wel blijft het lastig om veel individueel bezoek te trekken. Klundert is nu eenmaal geen toeristische "hotspot". Hiertegenover staat dat de mensen die wel komen ook echt geïnteresseerd zijn.

5.2 Groepsbezoek

Veruit de meeste bezoekers ontvangt het museum nog steeds in groepsverband. Vorig jaar hebben 115 groepen ons museum bezocht met in het totaal 3.423 personen.

Deze bezoeken worden over het algemeen door de bezoekers zeer positief ervaren, dit blijkt uit hun mondelinge mededelingen en hun notities in het gastenboek. Deze groepen worden in de expositie begeleid door ervaren en enthousiaste rondleiders, die in hoge mate verantwoordelijk zijn voor de positieve waardering.

Bijna altijd maken groepen ook gebruik van de aanwezige horecafaciliteiten, dit vormt naast de entree een belangrijke inkomstenbron voor het museum. Ook de rondrit in de polder, aansluitend aan het museumbezoek met een van onze vrijwilligers als gids wordt zeer gewaardeerd. Hiervan is in 2014 26 keer gebruik gemaakt.

5.3 Schoolbezoek.

In 2014 zijn in het kader van het project "Jet en Jan" weer bijna alle schoolklassen van groep 5 op bezoek geweest. Er zijn 16 scholen geweest met in het totaal 17 groepen en totaal 335 leerlingen. Dit zijn er iets minder dan in 2013, omdat er scholen bij zijn die 1 x per 2 jaar komen in verband met combinatieklassen.

Verder zijn er in het kader van "Museumschatjes" 3 scholen geweest met ca. 78 leerlingen

6. De collectie.

6.1 Expositie: Vlasserij

De Vlasserij heeft in 2014 belangrijke aanwinsten gekregen.

Er is een vlasklopper in bruikleen ontvangen van het museum Goemanszorg te Dreischor en er is een Vlasplukker ontvangen van dhr. Nico Vermeu op Tholen. Beide machines worden in werkende staat gebracht. Bekeken wordt nog of en zo ja op welke wijze ze na restauratie geëxposeerd kunnen worden.

In het afgelopen jaar is volop doorgegaan met de cursussen voor rondleiders in de Vlasserij. Deze cursus heeft als doel te leren op een verantwoorde en veilige manier met de oude werktuigen en machines om te kunnen gaan.

Twee personen hebben de cursus met succes afgesloten en kunnen nu zelfstandig de rondleidingen in de vlasserij geven, inbegrepen het demonstreren van oude werktuigen en historische machines. Er zijn er nog 4 in opleiding.

6.2 Expositie: Suiker

In de Suikerexpositie zijn dit jaar nog geen belangrijke wijzigingen doorgevoerd, dit omdat de gehele expositie herzien zal worden na de verbouwing. Zowel de entree als de vluchtrap naar de geplande verdiepingsvloer komen in de ruimte voor de Suikerexpositie, en dit heeft natuurlijk de nodige consequenties. Een werkgroep van "suikermensen" is druk bezig plannen op te stellen voor een volledig nieuwe expositie, in te richten na de verbouwing.

Werkende schaalmodellen.

Op de zolder van de loods is een ruimte ingericht voor onze modelbouwers. Deze gaan werkende schaalmodellen (schaal 1:32) maken van delen van de processen in de suikerfabriek. Begonnen is met modellen voor de sapwinning (broeitrog, diffusietoren en aanverwante apparatuur) uit de 50-tigere jaren. Als de modellen gereed zijn zullen ze in de expositie geplaatst worden. Hierdoor wordt zowel een verduidelijking als een verlevendiging beoogd van de expositie.

6.3 Buurtbank Brabant

De buurtbank is nu nog via internet bereikbaar, maar Erfgoed Brabant ziet geen mogelijkheden meer om de buurtbank voort te zetten. Voor het museum zal dit een ernstige vershraling betekenen. Het museum zal er alles aan doen om in iedere geval voor het museum intern deze verhalen te bewaren, en zo mogelijk via de eigen website toegankelijk te maken.

6.4 Bibliotheek.

6.4.1 Boeken

Het museum beschikt over een bibliotheek met meer dan 1.200 boeken over de vlasserij en de suikerindustrie. Het afgelopen jaar is het gelukt om een vrijwilliger aan te trekken die de rubricering van de bibliotheek op zich zal nemen.

6.4.2 Foto's

Het museum beschikt over een verzameling foto's, tekeningen, kaarten etc. die zijn opgeslagen in daarvoor bestemde archiefkasten. In het afgelopen en komende jaar zijn een aantal medewerkers van het museum bezig geweest om de foto's, kaarten, tekeningen etc. die betrekking hebben op de vlas-en suikerindustrie te digitaliseren, te (laten) beschrijven en vast te leggen in Pandora. Tevens worden deze dan (voor zover nodig en mogelijk) verpakt (in zuurvrije folie) en bewaard in daarvoor bestemde mappen.

6.4.3 Digitaal archief.

Het museum beschikt over een groot en uniek filmarchief dat geheel gedigitaliseerd is. Wat de films uit Suikerindustrie betreft is door Suiker Unie een volledig digitale kopie vanuit de Beeldbank Suiker Unie geplaatst. Het beeldarchief is tevens een back-up voor Suiker Unie.

Na overleg met Suiker Unie kan het museum films tonen aan onze museumbezoekers. Het archief wordt met enige regelmaat aangevuld. De originelen zijn in eigen beheer bij Suiker Unie.

Ook is er een aantal films over de Vlasserij digitaal ter beschikking.

6.5 Veiligheid en Binnenklimaat.

6.5.1 Veiligheid

Er hebben zich in 2014 geen noemenswaardige incidenten voorgedaan. Er werd 1 "bijna ongeluk" (z.g. nearmiss) gerapporteerd. Dit betrof een "sputterende" elektriciteitsdoos op de zolder. Er was sprake van beginnende kortsluiting en een inbrand gat in de doos. Naar aanleiding hiervan is e.e.a. gerepareerd en het elektriciteitsnetwerk gecontroleerd, en zijn alle leidingen op de zolder vervangen en in een centrale kabelgoot gelegd. De in 2013 ingezette vervanging van de ouderwetse en elektrisch onveilige TL armaturen door moderne veiligere armaturen is in 2014 afgerond.

In 2014 hebben op veiligheidsgebied de volgende activiteiten plaatsgevonden :

- controle brand en alarmeringssysteem door de fa. HVB
- interne inspectieronde met M. Keller (horeca)
- controle brandblussers en EHBO kisten door de fa. CENO
- tijdelijke aanpassing brand- en alarmeringssysteem i.v.m. de verbouwing nov. 2014.

Aandachtspunten voor 2015:

Meer aandacht voor near-miss rapportage.

Instructie aan vrijwilligers, zowel mondeling als via een handleiding voor alle betrokkenen bij het museum in het handboek voor vrijwilligers.

Aanpassen documentatie veiligheidsbeleid.

6.5.2 Binnenklimaat

1 x per kwartaal worden de twee dataloggers uitgelezen en de temperatuur en de relatieve vochtigheid data in grafieken verwerkt. Verder worden bijna wekelijks de haarhygrometers afgelezen om over een actuele informatie te kunnen beschikken.

Temperatuur

De dat-recorders indiceren een vrij constante temperatuur in het museum. In de zomer kan in warme periode de temperatuur verder oplopen omdat er dan geen sprake is van een geregelde temperatuur. In maart 2014 heeft de jaarlijkse controle van de verwarmingsketels plaatsgevonden. Waarschijnlijk t.g.v. onderbelasting was het branderblok van de ketel die de museumverwarming verzorgt behoorlijk vervuild. Het vervuilde blok is ingespoten met een preparaat en in augustus heeft een herinspectie

plaatsgevonden. De vervuiling was slechts gedeeltelijk weg. De CV ketel in de loods bleek nog goed te werken. Deze ketel is echter zo oud dat deze op afzienbare termijn zal moeten worden vervangen.

De regeling van de temperatuur in de ontvangstruimte voldoet goed. De temperatuurregeling in het museum is echter voor verbetering vatbaar. Eisen met betrekking tot aan de ene kant het comfort voor de bezoeker en eisen voor een optimale temperatuur beheersing voor de collectie moeten in balans gebracht worden met de verwarmingskosten. Na de verbouwing in 2015 zal de gehele verwarming situatie in het museum opnieuw moeten worden bekeken.

Energieverbruik

Het gas verbruik bedroeg in de jaren 2012 – 2013 - 2014 (1-1 t/m 31-12) resp. 6000, 6700 en 4800 m³ gas

Het lage verbruik in 2014 wordt toegeschreven aan het warme voorjaar en het verminderd bezoek in september en oktober t.g.v. voorgenomen verbouwing.

Het elektriciteitsverbruik in dezelfde perioden resp. 15778, 14700 en 14703 kWh. Ondanks het toenemend gebruik aan elektrische apparatuur (o.a. TV bewaking) kon het elektriciteitsverbruik min of meer constant worden gehouden.

Relatieve Vochtigheid (R.V.)

Hier zijn de seizoeninvloeden goed zichtbaar. In de zomer komt de R.V. incidenteel boven de 70 %. De luchtontvochtigers springen echter zeer zelden bij. In de winter kan de RV in het museum een stuk lager zijn (zeg 30%). De RV wordt louter bepaald door de luchtvochtigheid buiten en de binnen temperatuur. Overwogen dient te worden of luchtbevochtigers ('s winters) niet meer gewenst zijn dan de huidige luchtdrogers.

7. Marketing en Media

7.1 Projecten

“Vlas en Suiker” Museumgids voor het Vlasserij-Suikermuseum

Deze zal gereed zijn bij de heropening op 1 mei 2015

7.2 Marketingactiviteiten

Deelgenomen aan de activiteiten van Boergondisch Brabant

7.3 Media

Herinrichten website met infoblok voor vrijwilligers achter een password

8. Facilitaire zaken.

Met het oog op de voorgenomen verbouwing is door de cluster veel voorbereidend werk gedaan. De elektrische bedrading die over de zolder liep is vervangen en in een centrale kabelgoot gelegd zodat die ook na de verbouwing bereikbaar blijft. Verder is in 2014 het brand- en inbraak alarm aangepast zodat deze na de verbouwing bij storing ook bereikbaar blijft.

Boven de werkplaats is een afgesloten hobby ruimte gemaakt voor de modelbouwers van de suikerexpositie.

Verder diverse werkzaamheden gedaan voor alle andere clusters(zoals filmdoek, handmangel en ophanging filmprojector)

9. Financiën.

Voor het overzicht van de financiën van het museum wordt jaarlijks een rapport opgesteld door Cloin Administratieve Services. Voor details wordt daarom in dit jaarverslag verwezen naar dat rapport. Het bestuur heeft Rom en Erik Keller bereid gevonden om extern een kascontrole van ons museum uit te voeren. De resultaten hiervan zijn in een rapport vastgelegd en alles is in orde bevonden. De financiële

situatie van het museum is dankzij een subsidie van € 15.000,- van de gemeente Moerdijk in 2014 gezond te noemen.. Het boekjaar is afgesloten met een positief resultaat van € 1.400,-

10. Evenementen.

In 2014 is door het museum verder aan de volgende evenementen deelgenomen:

- Jaar van het transport
- Museumburen
- Museumweekend
- K&C dagen Noordhoek
- Boerendag Rijsbergen
- Oogstdag Landbouwmuseum Tiengemeten
- Open monumentendag Vroenhout Roosendaal
- Braderie Moerdijk
- Busidee Boskoop

11. Cursussen, symposia en dergelijke.

In 2014 zijn door vrijwilligers van het museum de volgende cursussen/ excursies/symposia gevolgd:

- AdLib cursus, (Erfgoed Brabant)
- Subsidies (Erfgoed Brabant)
- Suikermuseum Tienen
- De Rooi Pannen project - werven publiek
- Cursus sociale media (Erfgoed Brabant)
- Vrijwilligers werven (Surplus Gemeente Moerdijk)

12. Beleidsvoornemens voor 2015

In 2015 zal de verbouwing plaatsvinden, dit betekent dat de exposities heringericht moeten worden. Voor de Vlasserij kan in eerste instantie met aanpassingen worden volstaan. De Suikerexpositie zal geheel opnieuw worden ingericht. De looproute zal hierbij ook vereenvoudigd worden, waardoor grotere groepen gemakkelijker kunnen worden rondgeleid. Verder zullen de aanduidingen in het museum vernieuwd worden en zal een eenduidige huisstijl worden geïntroduceerd.

Natuurlijk zal aan de heropening na de verbouwing de nodige aandacht worden besteed.

De depotruimte (de helft van de verdiepingvloer) zal direct worden ingericht.

Voor de verplaatsing van het kantoor en de inrichting van bibliotheek/filmzaal zullen plannen opgesteld moeten worden.

Voor 2015 zijn verder voorgenomen:

- Formuleren van een collectie, expositie- en conserveringsbeleid ten aanzien van de suikerverpakkingen
- Formuleren van een beleid ten aanzien van de bibliotheek en fotoverzameling
- Verder digitaliseren en rubriceren van de fotocollectie
- Beschrijven van de filmcollectie
- Buurtbank continueren.

Ondertekening:

(voorzitter)

(secretaris)

(penningmeester)

16-4-2015

7